

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
"СВЕТИ ПАТРИАРХ ЕВТИМИЙ"
ГР. ПЕЩЕРА, ОБЩИНА ПЕЩЕРА, ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК, УЛ. „ВАСИЛ ЛЕВСКИ" № 1
☎ 0350 / 6 23 37, 0898765218, e-mail: info-1301763@edu.mon.bg,
URL:https//pe-pestera.eu

УТВЪРЖДАВАМ

Директор:.....
/Калинка Павлова/

СЪГЛАСУВАМ:
Мария Кабакова, председател
На Обществения съвет към училището

ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА
УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
В
ОУ „СВ. ПАТРИАРХ ЕВТИМИЙ“

Етичният кодекс е създаден на основание чл.175, ал.1, 2 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование, приет от Педагогическия съвет на проведено заседание на 12.09.2024 г., приет от Обществения съвет на проведено заседание на 04.09.2024 г. /съгласно чл. 269, ал. 1, т.11 от ЗПУО/ и приет от Ученическия съвет на 26.09.2024 г. Утвърден със заповед № РД-05-75 от 16.09.2024 г. на директора на ОУ "Св. Патриарх Евтимий" гр. Пещера.

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
"СВЕТИ ПАТРИАРХ ЕВТИМИЙ"

ГР. ПЕЩЕРА, ОБЩИНА ПЕЩЕРА, ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК, УЛ. „ВАСИЛ ЛЕВСКИ" № 1
☎ 0350 / 6 23 37, 0898765218, e-mail: info-1301763@edu.mon.bg,
URL:https//pe-pestera.eu

ВЪВЕДЕНИЕ

ОУ "Св. Патриарх Евтимий" е училище с дългогодишна история, което се стреми да гради обществен авторитет с всеки свой випуск от успешно завършващи ученици. Като образователна институция училището има за цел да предоставя на своите възпитаници високо качество на обучение в условията на оптимална, развиваща среда. Определящ фактор за постигане на тази цел е формирането на една активна, обединена училищна общност споделяща единни принципи и ценности. Нещо повече – приемането на идеята за общност се налага като водещ принцип в дейността на училището. Установен факт е, че успешни училищни общности са възможни само при наличието на ясно дефинирани правила за поведение и взаимодействие между отделните техни членове. Тези правила се основават на високо ниво на сътрудничество, взаимно уважение и зачитане на индивидуалните различия. Грижата за другия и общността като цяло, съчетани с академични интереси и стремеж към постижения могат да дадат този облик на едно съвременно училище, към който всички ние се стремим.

Настоящият Етичен кодекс представя стандартите за етично поведение, формулира ценностите и задава правилата за взаимодействие и общуване, споделяни от училищната общност в ОУ "Св. Патриарх Евтимий" и има за цел да установи общи, валидни за всички участници в училищната общност и доброволно поети от тях морални ангажименти, за да стане училището по-добро място за живот и учене.

Етичният кодекс е разработен от директора на училището, комисия от педагогически специалисти и представители на обществения съвет към училището в съответствие с изискванията на чл.175, ал.1, 2 и 3 и чл.269, ал.1, т.11 от ЗПУО.

НОРМАТИВНА БАЗА:

Конвенцията на ООН за правата на детето;
Европейската харта за правата на човека;
Конституция на РБ;
Закон за защита правата на детето;
Закон за защита правата на човека;
Закон за предучилищното и училищното образование;
Наредба за приобщаващото образование;

РАЗДЕЛ I
ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. Членовете на училищната общност в ОУ "Св. Патриарх Евтимий" – ученици, педагогически специалисти, родители и непедагогически персонал имат право на училище, в което безопасността и сигурността са най-важни.

Чл.2. (1) Членовете на УО – ученици, педагогически специалисти, родители и непедагогически персонал са партньори с общи права и отговорности.

(2) Учениците, поради специфичните си възрастови характеристики, подлежат на закрила, подкрепа и подпомагане, без това да нарушава принципа на равнопоставеността.

Чл.3. Всеки член на общността е отговорен да съдейства и спомага за създаването на благоприятна и окуражаваща среда за пълноценно учене и личностно развитие.

Чл.4. Участниците в училищната общност на ОУ "Св. Патриарх Евтимий" приемат и се стремят към следните общи ценности:

1. Толерантност и разбиране;
2. Доверие и състрадание;
3. Уважение и грижа;
4. Отговорност и лоялност;

5. Вежливост и коректност;
6. Честност и справедливост;

Чл.5. В своите дейности и взаимоотношения, участниците в училищната общност на ОУ "Св. Патриарх Евтимий" се ръководят от следните общи принципи:

1. Всеки човек има уникална стойност, която трябва да бъде уважавана и зачитана.
2. Всеки има право на свобода на словото и убежденията, доколкото това не нарушава същото право у другите.
3. Всеки има право на себереализация, доколкото това не нарушава същото право у другите.
4. Всеки има право да защитава своите интереси, доколкото това не противоречи на интересите на общността.
5. Всички членове на общността спазват върховенството на закона и създадените от самата нея правила.

Чл.6.(1) Етичният кодекс е създаден на основание чл.175, (1) от ЗПУО и е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование:

1. Единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование;
2. Ориентираност към интереса и към мотивацията на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му;
3. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всеки ученик;
4. Равноправност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
5. Хуманизъм и толерантност;
6. Етичният кодекс е поставен на видно място в училищната сграда- на информационното табло в коридора на училището.

(2) Етичният кодекс на училищната общност е приет от представители на педагогическия съвет, обществения съвет и на ученическото самоуправление по ред, определен в правилника за дейността на училището.

(3) Етичният кодекс е поставен на видно място в училищната сграда — на информационно табло в коридора на училището.

(4) Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на училището.

Чл.7. Настоящият Етичен кодекс има предназначението да формира култура на общуване, споделяна от всички нейни членове. Целите, които преследва са:

1. Формулиране на принципи и ценности, които да обединят общността на едно демократично училище.
2. Да повиши общественото доверие в морала и професионализма на работещите в училището, както и да издигне престижа на учителската професия и образователната институция.
3. Утвърждаване волята и стремежа на работещите с деца за етичност в образователно-възпитателния процес.
4. Предотвратяване възникването на конфликти в човешките взаимоотношения и осигуряване хармонична атмосфера в училищната среда сред цялата училищна общност.
5. Да развие:

5.1. Интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и и:нтересите му;

5.2. Компетентности, необходими: за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности;

5.3. Ранно откриване на заложбите и способностите на всеки ученик и насърчаване на развитието и реализацията им;

5.4. Формирането на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот;

5.5. Придобиването на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие;
5.6. Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин;
5.7. Формиране на толерантност и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания.

РАЗДЕЛ II
ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Глава I
Педагогически специалисти и служители в училището.

Чл.8. (1) Педагогическите специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи на ЗПУО, националните и европейски нормативни актове за защита правата на детето и защита правата на човека.
(2) При изпълнение на служебните си задължения се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат каквито и да са прояви на дискриминация.
Чл. 9. (1) Всички работници и служители са длъжни:
1. Да спазват принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.
2. Да спазват законодателството в Република България, като съдействат за провеждането на държавна политика, основаваща се на принципите на правовата държава.
3. Да осъществяват действия, предлагат и вземат решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието в институцията.
4. Да извършват дейността си компетентно, обективно и добросъвестно и се стремят към непрекъснато подобряване на работата си в интерес на децата.
5. Не накърняват престижа на училището, не само при изпълнение на служебните задължения, но и в своя обществен и личен живот.
(2) Педагогическите специалисти са длъжни:
1. Да основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всеки ученик.
2. Да разбират и уважават уникалността на всеки ученик.
3. Да се съобразяват със специфичната уязвимост на всеки ученик.
4. Да създават безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на учениците.
5. Да подкрепят правото на ученика на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.
6. Да работят в интерес на ученика.
7. Да осигуряват на учениците с увреждания равни възможности за достъп до образование и адекватни грижи в зависимост от потребностите на ученика.
8. Да не участва в практики, които не зачитат достойнството на ученика или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.
9. Да не осъществяват действия /разделянето на ученици в паралелки или групи на етнически или религиозен признак/ и да не участват в практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

10. Да познават симптомите на насилие над дете — физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.
11. Да познават нормативната основа - кодекси, конвенции, закони, правилници, наредби, инструкции и др. и вътрешните нормативни актове на институцията; защитаващи детето от насилие и да ги спазват.
12. При съмнение за малтретиране над ученик да действат съобразно разписаните процедури във вътрешните нормативни актове на училището.
а. Алгоритъм за прилагане на механизма за противодействие на тормоза
б. Механизъм за противодействие на училищния тормоз между учениците
в. План за работа на училищния координационен съвет
г. Правила и задължения на всички служители, свързани с превенция на агресията и насилието д. План противообществени прояви
13. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажат пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.
14. Когато му станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на ученик, имат моралната и законова отговорност да информират органите по закрила на детето и ръководството на училището.

Чл.10. (1) Педагогическият специалист трябва да бъде професионално подготвен, добросъвестен, добронамерен и почтен.

(2) Педагогическият специалист непрекъснато повишава своята квалификация и поддържа съвременно ниво на знания умения и компетентности, за да гарантира правото на учениците на качествено образование. Той има право на професионална независимост и лична свобода, както и на подкрепа от страна на колегите си и ръководството на образователната институция. Положителните резултати в професията са възможни само благодарение на ефективната екипна работа и пълноценното взаимодействие между всички участници в УО.

(3) Педагогическият специалист информира и обсъжда с родителите образователните практики, които прилага. Обосновава и аргументира своите позиции и решения пред учениците и техните родители. Всяко семейство трябва да бъде подкрепено при развитието и изявата на пълния потенциал на децата си.

(4) Педагогическият специалист създава ясни правила при осъществяване на педагогическата дейност, които са еднакви за всички. Съблюдава за тяхното изпълнение и сам не ги нарушава.

(5) Педагогическият специалист се отнася с уважение и разбиране към всички ученици и техните родители, без разлика във възраст, етнос, пол, раса, вероизповедание и други културни различия.

(6) Педагогическият специалист е длъжен да оказва съдействие, както при решаването на познавателни проблеми, така и при проблеми, свързани с взаимоотношенията между учениците.

(7) Подкрепата и закрилата не се превръщат в протекция. Недопустимо е да се ограничава свободното и открито изразяване на мнение и отстояването на собствена позиция, освен когато се засяга личното достойнство на другите. Педагогическият специалист е гарант за равнопоставеността на учениците по време на учебните часове и в училището като цяло.

(8) Педагогическият специалист е безпристрастен. Толерирането на ученици извън зачитането на образователните им постижения е недопустимо и осъдително.

(9) Изпитванията и оценяването на учениците не са санкция, а начин учениците да получат конструктивна обратна връзка за своите знания и подготовка. Оценяват се знанията, а не поведението. Недопустимо е да се правят квалификации по отношение на личността, оценяват се само конкретните действия и резултати. Постиженията на учениците не се сравняват публично – всеки ученик получава оценка за своя собствен напредък.

(10) Педагогическият специалист общува с учениците учтиво, не допуска емоциите да повлияят на добрия тон, не позволява да бъде предизвикан и/или провокиран.

(11) Педагогическият специалист утвърждава своя авторитет с професионализъм и компетентност, като:

1. Не допуска публично обсъждане на професионални и/или личностните качества на колегите си.
2. Проявява уважение към личния живот на учениците и техните семейства. По никакъв повод не се допуска злоупотреба с доверието на семейството.
3. Като публична личност педагогическият специалист съблюдава обществено приетите правила на поведение при всички изяви в публичното пространство.

Глава II
Ученици.

Чл.11. Училищната общност в ОУ "Св. Патриарх Евтимий" споделя и работи за спазване на убеждението, че:

1. Детството е изключително важен период от живота на човека.
2. Семейството е най- естествената среда за развитието на детето.
3. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

Чл.12. На всички ученици е гарантирано правото ;
1. да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда; да бъдат осигурявани възможности за тяхното развитие и приобщаване към обществените традиции и ценности
2. да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;
3. да избират профила и професията;
4. да избират между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите и във факултативните учебни часове;
5. да получават информационно обслужване;
6. да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;
7. да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
8. да разчитат на равнопоставеност и взаимно зачитане на правата на всеки, независимо от раса, вяра, националност, убеждения, пол, социален статус;
9. на свобода на изразяване на мнение, свобода на мисълта, съвестта и религията, формиране на собствени възгледи в право да ги изразяват свободно;
10. на закрила срещу нарушаващите тяхното достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
11. право на закрила за нормалното физическо, умствено, нравствено и социално развитие.
12. за извеждането от рисковата ситуация на дете попаднало в риск, имащо нужда от специална закрила;
13. да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование и/или професия;
14. да участват в проектни дейности;
15. да дават мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите и за факултативните учебни часове;
16. чрез формите на ученическо самоуправление да участват в обсъждането при решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в т. ч. училищния учебен план;
17. да получават съдействие от училището и от органите на местното самоуправление при изразяване на мнението си по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в живота на общността;
18. да бъдат поощрявани с морални и материални награди.
19. Учениците участват в училищния живот и в организационното развитие на училището чрез различни форми на ученическо самоуправление на ниво паралелка и училище, определени с правилника на училището по предложение на учениците като с това си участие съдействат за изграждане на позитивна дисциплина и добър организационен климат.
20. Учениците с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

Чл.13. От учениците в ОУ "Св. Патриарх Евтимий" се очаква да спазват следните норми на етично поведение:

1. Да проявяват самоуважение и уважение към другите и да поемат отговорност за собственото си поведение.
2. Да познават и спазват приетите правила и реда в училище.
3. Да не пречат на останалите при упражняване на техните права и задължения.
4. Да не използват груб език, обидни думи и злепоставяне на съученици, учители и родители.
5. Да не допускат насилие и тормоз в общуването си с околните.
6. Да се стремят към разбиране, толерантност и подкрепа спрямо различните хора, включително спрямо учениците със специални образователни потребности.
7. Да приемат за първостепенно свое задължение в училище обучението, а не забавлението.
8. Да не провокират конфликти с останалите и да се стремят да ги предотвратяват, съобразно възможностите си и разписаните правила в училище.
9. Да се стремят към постижения, без да се отнасят пренебрежително или подигравателно към постиженията на другите.
10. Да проявява внимателно и грижовно отношение към по-малките ученици.
11. Да търсят решение на проблемите като се обръщат за съдействие към родителите си, класния ръководител, училищния психолог и училищното ръководство.
12. Да идват в училище в приличен и чист външен вид и да не демонстрират материалните възможности на родителите си пред останалите.
13. Да пазят училищното имущество, което е публична собственост така, както пазят личните си вещи.
14. Да се грижат се за чистотата в училище и извън него и да опазват околната среда.
15. Да определят и приемат заедно етичните правила на класа, които да стоят на видно място във всяка класна стая.

Чл.14. Учениците не нарушават гражданските права на други хора, включително съученици, учители, служители и родители като ги снимат, записват и разпространяват записите чрез различни медии без тяхно знание и съгласие.

Чл.15. Учениците, като част от училищната общност приемат да спазват следните правила за безопасно поведение в Интернет и етично използване на социалните мрежи:

1. Да не снимат и публикуват клипове, в които има обидно съдържание за учители, ученици, служители и родители.
2. Да не качват снимки или колажи, които уронват достойнството на други хора – деца или възрастни.
3. Да не публикуват информация за други хора – деца или възрастни, която не отговаря на истината или има подвеждащ характер.
4. Да не използват груби и обидни думи и особено заплахи към с други хора – деца или възрастни.
5. Да не влизат в непознати и съмнителни сайтове, които нямат връзка с учебния процес без знанието и разрешението на родителите или учителите.
6. Да не отговарят на запитвания на непознати лица по Интернет, да създават контакти с тях, да се срещат с тях и непременно да уведомяват родителите си или учители за всеки подобен случай.
7. Да не качват и споделят каквато и да е лична информация, на който и да е сайт без позволение на родител. /Личната информация включва име, адрес, телефонен номер, години, училището, в което учим и др./
8. Да не поставят снимки в Интернет със свободен достъп на видимост без предварително одобрение от родител.
9. Да не отварят e-mail от непознат адрес и никога да не отговарят на такива писма.
10. Да не правят нищо, за което ги е помолил някой, с когото са се запознали онлайн, без да го обсъдят с родителите си или с учители.

Чл.16. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците подават устни сигнали до класния ръководител, училищния психолог и училищното ръководство, когато тези нарушения са извършени от ученици. Уведомените лица провеждат проучване по случая и при установяване на действително нарушение провеждат разговори със страните като предприемат мерки за отстраняване на нарушението и/или налагане на санкции съгласно Правилника на училището.

Чл.17. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците чрез своите родители могат да подадат писмен сигнал до Комисията по етика, която взема отношение по случая, съгласно регламента си за работа.

Глава III
Родители.

Чл.18. Семейството е доминиращ фактор, който осигурява условия за развитие на детето. То трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения и да възпитава детето в дух на отговорност, уважение, толерантност и ненасилие. Основни задължения на родителя /настойника/ са:

1. да проявява постоянни грижи за доброто образование на своето дете;
2. да следи и насърчава неговите успехи;
3. да го съветва и осигурява всички възможности за творческото му развитие;
4. съдейства за самостоятелното критично мислене на детето;
5. съобразява се с индивидуалните потребности и желания на детето.

Чл.19. Родителите имат следните права, свързани с етиката в отношенията с останалите членове на УО:

1. Периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училището и за приобщаването им към общността.
2. Да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време.
3. Да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето или ученика.
4. Най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието и личностното развитие на децата им.
5. Да избират и да бъдат избирани в Обществения съвет на училището.
6. Да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището.

Чл.20. Родителите имат следните задължения, свързани с етичните правила в училището:

1. Да осигурят редовното присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно училището в случаите на отсъствие на ученика.
2. Редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила.
3. Да спазват правилника за дейността на училището и да съдействат за спазването му от страна на ученика.
4. Да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот.
5. Да участват в родителските срещи.
6. Да се явяват в училище след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време.

Чл.21. Родителите имат грижа да окуражават децата си активно да участват в училищния живот, но в същата степен и да ги насърчават винаги да спазват общите правила.

Чл.22. Родителите приемат, че всички деца са равни и имат еднакви права.
Чл.23. Родителите като част от училищната общност, се стремят да работят в сътрудничество с учителите и ръководството на училището както в интерес на своето дете, така и в интерес на останалите деца и училището като цяло.
Чл.24. Родителите упражняват контрол и налагат своя авторитет без насилие като зачитат детето и спазват основните му права.
Чл.25. Родителите се стремят да решават конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност.
Чл.26. Родителите нямат право да решават каквито и да е проблеми с чуждо дете в отсъствие на негов родител. Саморазправата е абсолютно недопустима!
Чл.27. Родителите носят отговорност за поведението на децата си и ги учат сами да поемат отговорност за последствията от поведението им.
Чл.28. Родителите зачитат професионалната компетентност на учителите, техните права и лично достойнство.
Чл.29. Родителите се интересуват от мнението на учителите и се съобразяват с него.
Чл.30. Родителите не злепоставят учителите и не изказват критика към тях в присъствие на децата си.
Чл.31. Родителите не предявяват претенции към учителите относно учебната програма и други регламенти в училище, които имат общозадължителен характер за цялата образователна система.
Чл.32. Родителите имат отговорност към поведението на децата си в Интернет пространството. Те трябва да насочват децата си как резултатно да търсят информация в Мрежата, как да я оценяват критически, как да развиват навици за общуване във виртуалното пространство и да наложат правила за пребиваването в него.

РАЗДЕЛ III
МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Чл. 33. Педагогическата практика да се основава на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.
Чл.34. Да се разбира и уважава уникалността на всяко дете.
Чл.35. Да се има предвид специфичната уязвимост на всяко дете.
Чл.36. Да се създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.
Чл.37. Да се работи винаги в най-добрия интерес на детето.
Чл.38. Да се осигуряват на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.
Чл.39. Да не се участва в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.
Чл.40. Да не се участва в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.
Чл.41. Много добре да се познават и спазват законите и процедурите, защитаващи детето от насилие. Да се познават симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.
Чл.42. При съмнение за малтретиране веднага да се уведомяват органите за закрила на детето и се проследява дали са предприети необходимите мерки.
Чл.43. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, следва да му се окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.
Чл.44. Когато постъпи информация за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, незабавно се информират органите по закрила на детето.

РАЗДЕЛ IV
МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл.45. Наша първостепенна отговорност е подпомагане на семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл.46. Зачитане на достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл.47. Уважаване на ценностите на семейството при отглеждането и възпитанието на децата и на правото му да взема решения за своите деца.

Чл.48. Информиране на семейството за всички решения, отнасящи се до детето. Когато е възможно, родителите следва да се включват във вземането на такива решения.

Чл.49. Зачитане на правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето.

Чл.50. Информиране на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца. Не се позволява и не се допуска участие в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл.51. Да не се използват служебните отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не се влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с детето.

Чл.52. Осигуряване на конфиденциалност на информацията и зачитане на правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да се счита, че благополучието на детето е в риск.

Чл.53. Ангажименти по разработването на правила за опазване на поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.54. В случаите на конфликт между членовете на семейството да се работи открито, споделяйки наблюденията си за детето с цел всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържаме от вземане на страна в конфликта.

РАЗДЕЛ V
МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл.55. Изграждане и поддържане на отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл.56. Обмяна на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл.57. Работа за утвърждаване на собствения и на колегите авторитет, въздържайки се от действия, които биха уронили престижа на професията, и проява на нетърпимост към подобни действия.

РАЗДЕЛ VI
МОРЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл.58. Да се работи за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл.59. Да се работи за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл.60. Да се оказва съдействие за повишаване на степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл.61. Да се работи за популяризиране на правата на децата, както и за повишаване на чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл.62. Да се работи в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

РАЗДЕЛ VII
ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ ОБЩИНА, РУО И МОН

Чл.63. (1) Служителите извършват своята дейност на най-високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, поставени им от организационните структури, за които са придобили необходимата квалификация.
(2) Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно.
(3) Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява. При необходимост той пренасочва въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност.

РАЗДЕЛ VIII
ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.64. Служителят не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да доведат до пристрастност или да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функциите му, или да бъдат възнаграждение за това.
Чл.65. Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той също не трябва да извършва работата си по начин, допускащ влияние от друг.
Чл.66. Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Информира своевременно директора при загубата или повредата му.
Чл.67. Служителят в изпълнение на заеманата длъжност трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.
Чл.68. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения, при строго спазване на правилата за защита на информацията.
Чл.69. Бившият служител не трябва да използва или да разкрива поверителна информация, получена от него по време на службата му, освен ако законно е упълномощен да го направи.
Чл.70. Бившите служители трябва да се въздържат от коментари или действия, които биха причинили загуба на доверие в образователната система, училищната общност или който и да е служител в системата.

РАЗДЕЛ IX
КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.71. Конфликт на интереси възниква тогава, когато служителят има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.
(1) Служителят може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава, след като декларира своята дейност пред директора.

(2) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.
(3) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.
(4) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.
(5) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

РАЗДЕЛ X
КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл.72. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.
(2) Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от три години.
(3) Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.
Чл.73. (1) Комисията по етика:
* разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс;
* дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.
(2) Комисията по етика приема Правилник за дейността си, който се утвърждава на заседание на Педагогическия съвет.
Чл.74. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.
Чл.75. (1) Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в тримесечен срок от постъпването им.
(2) При установено неспазване на този кодекс Комисията налага санкция.
(3) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.
Чл.76. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на училището.

РАЗДЕЛ XI
ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА

Чл.77. (1) Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в училищната общност. Под „нарушения на Етичния кодекс "по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:

- неспазване на действащото законодателство;
- неспазване на вътрешноучилищните документи;
- действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
- грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица;
- проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;
- прояви на накърняване на авторитета на други учители, ученици, служители и на престижа на учебното заведение, допуснати във и извън училището;
- прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накърняване на интересите на други лица.

(2) Наблюдението и докладването на посочените в т. 1 нарушения да се извършват по две направления:

- вътрешно докладване – от педагогическия и непедагогическия персонал;
- външно докладване – от родители, граждани, представители на институции и фирми.

(3) Сигналите за нарушенията се приемат в училището и се регистрират във входящия дневник – регистър.
(4) Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в училището, назначена със заповед на директора.
(5) Всички постъпили сигнали се разглеждат от Комисията по етика в училището, назначена със заповед на директора.
(6) На своето първо заседание комисията избира своя председател.
(7) Комисията няма да разглежда анонимни жалби и сигнали, ако има такива.
(8) Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% +1.
(9) Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седемдневен срок от постъпването му.
(10) При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.
(11) При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото.
(12) При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора за взети дисциплинарни мерки по Кодекса на труда.
(13) За предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.
(14) При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и настоящите Вътрешни правила.
(15) При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и настоящите вътрешни правила.

РАЗДЕЛ XII
СТАНДАРТИ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯ И РАБОТА

1. Отнасяйте се към всички граждани с уважение! Отнасяйте се с другите така, както Вие искате да се отнасят с Вас.
2. Поддържайте неутрална и честна позиция спрямо всички хора! Реализирайте поведение, лишено от пристрастия, честно и равнопоставено отношение към всички граждани.
3. Демонстрирайте външен вид и поведение, които да се отразят положително върху имиджа на организацията, в която работите!
4. Начинът и обличане говори за нашето отношение. Носете облекло, подходящо на заеманата длъжност. Помнете, че това, което носите, се отразява на Вашето настроение, на грижите, които полагате в работата си, и на реакцията на околните.
5. Отговаряйте осведомено и предоставяйте актуална и точна информация!
6. Поддържайте професионално отношение! Професионализмът се разкрива чрез работата, която се върши етично, компетентно и позитивно.
7. Насърчавайте работата в екип! Работата в екип е способността за съвместно постигане на обща цел.
8. Спазвайте ангажиментите си!
9. Отговаряйте своевременно!
10. Променяйте вашата организация! Старайте се всеки ден да установявате отлична работна етика и да намирате начини да участвате активно в работата на организацията. Духът на служителите е важен и зависи от максималните усилия на всички.

11. Създайте ваш собствен стил на работа! Бъдете искрени и последователни.
12. Помнете, че личните Ви качества се отразяват на стандартите, които Вие създавате за самите себе си. Разликата между ефективна и неефективна работа е въпрос на:
    - компетентност;
    - умения;
    - съпричастност.
13. „Позовавайки се на Конституцията на РБ, Конвенцията на ДДГ за правата на детето, Европейската харта за правата на човека и Закона за защита на правата на детето, целите на Закона за предучилищно и училищно образование, ръководени от принципа, че грижата за живота и здравето на детето е на първо място и всяко дете трябва да бъде подготвено да води живот на самостоятелна личност в обществото и да бъде възпитано в духа на ценностите на Република България и Европейския съюз, ние учителите и служителите приемаме моралния ангажимент в своята ежедневна и и професионална дейност да се ръководим от принципите и правилата на настоящия Етичен кодекс!"

РАЗДЕЛ XIII
ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.78. При неспазване нормите на поведение в този кодекс служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно ЗПУО и Кодекса на труда.

Чл.79. При първоначално встъпване в длъжност непосредственият ръководител е длъжен да запознае служителя с разпоредбите на този кодекс.

РАЗДЕЛ XIV
ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.80. Правилата на поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на служителите.

Чл.81. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на служителите и защита от неоснователни обвинения.

Чл.82. Чрез спазването на правилата на поведение, заложени в Етичния кодекс и приети от всеки служител, се допринася за изграждането и утвърждаването на положителния образ на училището.

Чл.83. Контролът за спазване на нормите на настоящия Етичен кодекс се осъществява от Комисията по етика.

Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА РАБОТЕЩИТЕ С ДЕЦА

Въведение:

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите с деца в сферите на: образование, здравеопазване, социални грижи, правосъдие, вътрешни работи и др.

Моралният кодекс за работата с деца има за цел:

1. Да представят основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика.
2. Да утвърдят волята и стремежа на работещите с деца за етичност в практическата им дейност.
3. Да насочват поведението и подпомогнат работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика.
4. Да очертаят моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

Раздел I

Основни положения:

Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

Чл. 1. Детството е изключително важен период от живота на човека.
Чл. 2. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.
Чл. 3. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.
Чл. 4. На всяко дете е гарантирано правото на:
- свобода на изразяване на мнение;
- свобода на мисълта, съвестта и религията;
- формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно;

Чл. 5. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
Чл. 6. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.
Чл. 7. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.
Чл. 8. Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето.
Чл. 9. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.
Чл. 10. Децата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.
Чл. 11. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Раздел II

Морални отговорности към детето

Чл. 12. Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.
Чл. 13. Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.
Чл. 14. Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл. 15. Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл. 16. Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 17. Да работим в най-добрия интерес на детето.

Чл. 18. Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 19. Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.

Чл. 20. Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 21. Да познаваме симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познаваме и спазваме законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл. 22. При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 23. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 24. Когато ни станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

Раздел III

Морални отговорности към семейството

Чл. 25. Наша първостепенна отговорност е да подпомогнем семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 26. Да зачитаме достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл. 27. Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

Чл. 28. Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включваме във вземането на такива решения.

Чл. 29. Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с детето.

Чл. 30. Да информираме родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им даваме възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволяваме и да не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 31. Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

Чл. 32. Да осигуряваме конфиденциалност на информацията и да зачитаме правото на семейството на личен живот, с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато имаме основания да считаме, че благополучието на детето е в риск.

Чл. 33. Ангажираме се с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 34. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, ще работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържаме от вземане страна в конфликта.

Раздел IV

Морални отговорности към колегите

Чл. 35. Да изграждаме и поддържаме отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 36. Да обменяме информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл. 37. Да работим за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържаме от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявяваме нетърпимост към подобни действия.

Раздел V

Морални отговорности към обществото

Чл. 38. Да предоставяме висококачествени програми и услуги. Няма да предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 39. Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл. 40. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 41. Да съдействаме за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 42. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 43. Да работим за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Задължавам се:

1. ***Да уважавам уникалността и потенциала на всяко дете.***
2. ***Да работя в най-добрия интерес на детето.***
3. ***В работата си в никакъв случай да не използвам физически наказания и възпитателни методи, уронващи достойнството на детето.***
4. ***Да уважавам и подкрепям семействата при отглеждане и възпитание на децата.***
5. ***Да уважавам колегите и да ги подкрепям и насърчавам в изпълнение на етичните правила /кодекс/.***
6. ***Да поддържам висок стандарт на професионално поведение, като постоянно обогатявам знанията и уменията си.***
7. ***Да служа като застъпник на детето и семейството в общността и обществото.***
8. ***Да спазвам етичните правила, заложени в този кодекс.***

Настоящият Етичен кодекс е утвърден от Националния съвет за закрила на детето през 2003 г.